

Augusztus vége – szeptember eleje: ez a szokásos *rentrée littéraire* időszaka Franciorszáiban 466 hazai és számtalan külföldi könyv megjelenésével. Ebben az időszakban a nyomtatott és az internetes sajtó is igyekszik eligazodni és eligazítani a bő termésben. Saját böngészésem eredményeképpen álljon itt néhány könyvajánlat.

Több fórum egybehangzó véleménye szerint a legígéretesebb regények egyike **Marie Nimier** *Les Inséparables / Az elválaszthatatlanok* című könyve (Gallimard), amely egy gyermekkor óta tartó különös barátság történetét beszéli el. Az önéletrajzi elemekre épülő regény egyik hőse a narrátor-regényíró Marie, a másik Léa, aki már kisiskolásként is rendbontónak számított, s azóta is a társadalom periferiáján vezet az útja: prostituáltként, drogsként látja viszont őt időről időre barátnője. A könyv erényeként említik Marie Nimier stílusát: érzelgősségtől mentesen sikerül megjelenítenie ezt a bonyolult, szenvedélyes barátnői kapcsolatot.

Martin Page nem olyan régóta van jelen a francia irodalmi életben: nyolc regényt megírt már, mire az első meg is jelent. A mostani *rentrée* alkalmából jött ki az ötödik könyve: *Peut-être une histoire d'amour / Talán egy szerelmi történet* (l'Olivier). Abszurd helyzet a regény kiinduló pontja: Virgile üzenetet kap a rögzítőjére egy Clara nevű lánytól, amelyben az közli vele, hogy kapcsolatuknak mostantól vége (amúgy minden kapcsolata így végződött ez idáig). A bökkenő az, hogy hősünknek fogalma sincs, ki az a Clara, egyszersmind erős kételyei támadnak saját épeszűségét illetően. Úgy határoz, kinyomozza, ki is ez a lány, és megpróbálja visszahódítani. Az író növekvő népszerűségét a némi angol humorral kevert álomszerű írásmódjának köszönheti.

Igen eredeti sztorit mesél el **Philippe Ségur** *Vacance au pays perdu* című regénye (Buchet Chastel): egy vegetáriánus-hipochonder grafikus élelmiszercikkek számára tervez csomagolást, ám egy napon tudatára ébred, hogy mennyi mérgező anyaggal van tele minden, amit megeszünk, s mivel családjából is éppen elege van, mert gyermekei a fejére nőttek, komoly döntést hoz: szakít mindazzal, aminek köze van a fogyasztói társadalomhoz, és a legjobb barátjával elindul egy olyan ország felfedezésére, ahol megtalálni véli a nyugodt és boldog életet. De hősünk anti-hős, nem érdemelhet beteljesülést, arra ítéltetett, hogy bárhová is menjen, a világ kiközösítse őt.

Laurent Gaudé *La porte des Enfers / A Pokol kapuja* című regénye (Actes Sud) első ránézésre bűnügyi regény, hiszen Nápolyban játszódik, és maffia-leszámolás, szenvedélyes bosszú köré épül a cselekmény. De valójában az Orfeusz-legenda és az *Isteni színháték* elemei kelnek életre ebben a metafizikus-fantasztikus regényben: alászállás a holtak birodalmába, feltámadás, a gonoszok bűnhődése. A 2004-ben Goncourt-díjat elnyerő szerző regénye magával ragadó, nem csupán cselekménye, de időszervezete és stílusa miatt is izgalmas mű.

Ha bemegyünk egy franciaországi könyvesboltba, rögtön szembetűnik, hogy nagyon sok könyv jelenik meg a közélet szereplőiről, például több polcot is megtöltenek a Sarkozyról szóló művek. A magyar könyvpiachoz képest az is meglepő, hogy sokkal több értekező prózát kínál a francia könyvkiadás a tudomány minden területén: a franciák szeretnek például a saját anyanyelvükkel foglalkozni, különféle szótárakban bogarászni. Sikeres kiadvány A szavak szeretete című sorozatban idén megjelent kis kötet, a *Le petit Grozda / A kis Grozda* (Points) **Denis Grozdanovitch** tollából. A nagy klasszikus *Littré* szótár definícióiból kiindulva veszi sorra a szavakat, majd fűz hozzájuk egyéni kommentárokat, alkot ízes neologizmusokat: szótára ily' módon lesz elbűvölő irodalmi „gourmandise”. Közélet és szótárkészítés – e két halmaz metszete a *Lexi.com* című szótár (Fayard) a nagy szótár-specialista **Alain Rey**-től.

Szisztematikus módon elemzi a legutóbbi francia elnökválasztási kampány két jelöltjének (Ségo és Sarko – minthogy a rövidítéseket is imádja a francia nyelv) nyelvhasználatát.

A könyvesboltban tovább barangolva nagyon feltűnő, hogy milyen nagy számban kelletik magukat az általában már borítójukról is felismerhető könnyebb fajsúlyú írásművek. Mivel ez a népszerű irodalom valóban feltűnően nagy részét teszi ki a francia könyvtermésnek, a kritikusok foglalkoznak is e jelenséggel. Ezen a nyáron a **La Quinzaine littéraire** című magazin különszámot szentelt a témának: több tucatnyi írást, elemzést gyűjtött össze Claude Grimal szerkesztő az elmúlt ötven-hatvan év franciaországi lektúr-irodalmáról. Olvashatunk elemzést a „best-seller” fogalmáról és történetéről, a meghatározás nehézségeiről, példákat és ellenpéldákat arra, hogy a nagy példányszám szükségszerűen együtt jár-e az alacsonyabb esztétikai színvonallal. Érdekes megtudni, mikorra datálódnak az első egyetemi kutatások a „para-irodalommal” kapcsolatban, és hol tartanak manapság. És persze szóba kerülnek aktuális szerzők: Fred Vargas, Pascal Dessaint, Harlan Coben, Marc Levy, Guillaume Musso stb.

www.quinzaine-litteraire.net; www.evene.fr; www.bibliosurf.com;

Klopper Ágnes